

Den 8.12 2020

Handicaprådet

Handicaprådets Sekretariat

Bernstorffsgade 17, 4.

1592 København V

Tlf. 20 53 56 92

handicapraad@sof.kk.dk

Til Borgercenter Handicap

Handicaprådets hørings svar vedrørende Borgercenter Handicaps udkast til omstillingsplanen

Torsdag den 19. november 2020 blev der afholdt møde om Borgercenter Handicaps omstillingsplan med deltagelse af Københavns Kommunes Handicapråd, vicedirektør Mette Boskov Vedsmand, borgercentercheferne, i Borgercenter Handicap, Lise Valentin og Jan Quist. På denne baggrund ønsker Handicaprådet at give følgende bemærkninger med til det videre arbejde med omstillingen i Borgercenter Handicap.

Overordnet værdsætter Handicaprådet den løbende inddragelse i arbejdet med omstillingsplanen og er glade for at se, at input givet tidligere i forløbet er taget med i det nuværende udkast. Det gælder fx et øget fokus på skolevægning hos børn og unge med autismspektrum diagnoser. Der er bestemt gode takter i det udkast Handicaprådet har set til omstillingsplanen, men hvordan de fine ord og tanker bliver til konkret handling, er ikke altid klart. Der er ligeledes ord og formuleringer, som giver Handicaprådet anledning til bekymring, hvilket uddybes i det følgende.

Botilbudsområdet - hjem og hverdag for de mest sårbare borgere med handicap

Borgere med handicap lever længere end førhen. Det er bl.a. et af de forhold, der presser økonomien på handicapområdet og er da også et opmærksomhedspunkt i omstillingsplanen. Med den erkendelse ser Handicaprådet gerne, at man sætter gang i arbejdet med at fremtidssikre botilbud for borgere med handicap og fx etablerer botilbud, der henvender sig til ældre borgere med handicap, fx i samarbejde med Sundheds- og Omsorgsforvaltningen.

Det er ikke en nyhed, at kommunen generelt er presset på botilbudsområdet. De der fx har pårørende på et botilbud har kendt denne virkelighed i flere år. At der skal ske noget på området er Handicaprådet enig i og håber, at omstillingsplanen kan bidrage positivt til denne forandring. Helt overordnet mener Handicaprådet, at der bør fokuseres på fastholdelse af dygtigt personale på tilbuddene - det er dem, der skaber en værdig og meningsfuld hverdag til gavn for beboerne. Antallet af

medarbejdere på botilbuddene er naturligvis også afgørende. Derudover bør midler til ledsagelse genintroduceres. Det er ikke holdbart, at borgere med handicap på kommunens botilbud har så ringe mulighed for aktiviteter.

Handicaprådet hilser frivillige som en del af løsningen velkommen. Der er fx rigtig gode erfaringer med frivillige venskabsforeninger, der giver borgerne oplevelser og understøtter udvikling og fastholdelse af sociale relationer. Erfaringerne er dog også, at det kræver midler og tæt samarbejde med kommunen, samt vilje, vedholdenhed og engagement fra pårørende at få de frivillige indsatser til at fungere og vare ved. Omstillingsplanen må meget gerne spille aktivt ind i dette arbejde, men for Handicaprådet er det centralt, at de muligheder, som borgere med handicap har for at deltage i aktiviteter og få oplevelser ikke alene bliver afhængigt af frivillige eller pårørende.

I de løsninger, der besluttet både centralt og lokalt, er det vigtigt, at det er med udgangspunkt i, at mennesker med handicap er forskellige og har forskellige behov og præferencer. Hvor nogle vil foretrække og profitere af, at beskæftigelses- og aktivitetstilbud ligger uden for botilbudets rammer vil andre omvendt trives bedre med at beskæftigelses- og aktivitetstilbud ligger inden for eller i umiddelbar nærhed af botilbudet. Handicaprådet mener, at der bør tages individuelle hensyn og at dette skulle være muligt netop i København at imødekomme.

Netværksorienterede boformer for borgere med handicap - et værn mod ensomhed

I handicappolitikken lyder en af målsætningerne, at "vi skal tænke i nye netværksorienterede boformer, der forebygger ensomhed". Handicaprådet bidrager gerne til det fremadrettede arbejde med denne målsætning og ser gerne målsætningen indarbejdet i omstillingsplanen.

For borgere der ikke er i målgruppen for et botilbud, men stadig har et stort støttebehov, kan der fx tænkes i boformer, der minder om små kollektiver. Når tiden er inde for et ungt menneske at flytte hjemmefra, vil det for nogle være mere trygt at flytte sammen med andre i en lignende situation. Den mulighed har borgere med handicap typisk ikke i dag, da deres boliger kræver en særlig indretning med stort fokus på fx tilgængelighed. Handicaprådet foreslår, at der indgås alliance med fx boligselskaber, der også kan have interesser i dette felt. For kommunen vil der kunne spares udgifter fx i forbindelse med nattevagter og gevinsten på den menneskelige konto er, at ensomheden kan holdes fra døren. Denne boform vil for nogle borgere i den anden ende af livet også være appellerende og give samme fordele som for unge mennesker.

Løsninger og samarbejde på tværs af forvaltningerne til glæde for borgerne

I Borgercenter Handicaps omstillingsplan lægges der op til, at der i fremtiden skal findes flere løsninger for borgere med handicap i samarbejde med de øvrige forvaltninger i kommunen. Det initiativ hilser Handicaprådet velkomment. Handicaprådet mødes selv årligt med alle de politiske udvalg og modtager sager i høring fra alle forvaltningsområder, for bl.a. at være i dialog om sektoransvarlighedsprincippet, så borgere med handicap så vidt muligt kan nyde samme muligheder som de øvrige københavnere.

Det er handicaprådets erfaring, at mennesker med mindre støttebehov, fx borgere der bor i opgangsfællesskaber eller lignende, ofte føler sig ensomme og isolerede. Her kan foreningslivet, kultur- og fritidsområdet og frivillige også tænkes som en del af løsningen. For mange borgere vil en mulighed for støtte til at få etableret en tilknytning være afgørende, ligesom der for en del også vil være behov for støtte til at fastholde tilknytningen. Ligeledes er der behov for, at 'almensamfundet' er villige til at åbne fællesskabet op og lukke borgere ind, der måske er lidt anderledes end de er vant til. Københavns Kommunes handicappolitik har under temaet om 'Netværk' flere målsætninger om netop at styrke dette område og det ville være klædeligt, at forvaltningerne satte sig sammen for at skabe muligheder for netværk. Handicappolitikken har tilslutning fra hele Borgerrepræsentationen, så det burde også være en naturlig arbejdsopgave at sikre, at indsatserne løftes på tværs af forvaltningerne, for herigennem fx at tilbyde forebyggende indsatser, der støtter borgere i at få flere muligheder og styrker deltagelse i meningsfulde fællesskaber, også i almensamfundet.

Samarbejdet på tværs af forvaltninger er selvsagt også centralt for børn og unge med handicap, fx i relation til skolegang. Her er det væsentligt at pårørende får en god støtte og ikke selv skal navigere i de forskellige forvaltnings logik og systemer. De pårørende skal kunne fokusere på forældreopgaven og have støtte hertil, når nødvendigt. Dette gælder også i overgangen fra barn til voksen, hvor helt konkrete tiltag som fx en huskeliste kan gøre overgangen lettere og mere overskuelig for familien.

Selvstændighed og selvhjulpethed - en faglig ambition eller en spareøvelse?

At leve et selvstændigt liv er ønsket for alle borgere med handicap, og som udgangspunkt er der ingen, der ønsker sig mere hjælp end det de har behov for. Ord om *egenmestring, selvhjulpethed, velfærdsteknologi og selvstændighed* er for så vidt positive, men giver alligevel anledning til bekymring. For hvad er forholdet mellem ambitionen om, at borgere skal leve så selvstændigt som muligt på den ene side og ønsket

om at bruge færre midler på området på den anden side? Handicaprådet ser en meget stor risiko for, at en omstilling uden en medfølgende investering resulterer i serviceforringelser for borgerne.

Digital kommunikation og bedre servicekultur

Erfaringerne med digital kommunikation, i forbindelse med corona-situationen, åbner nye døre for en mere smidig dialog mellem kommune og borger, og Handicaprådet er overordnet positive for, at Borgercenter Handicap bruger disse erfaringer i det videre arbejde med at skabe en bedre servicekultur. Rådet ønsker dog at understrege, at det skal være et supplement, der hvor det giver mening for både borger og forvaltning, og at der for de, der har begrænsede it-færdigheder eller behov for teknisk assistance skal være mulighed for hjælp hertil.

I arbejdet med at skabe en bedre servicekultur i Borgercenter Handicap ønsker Handicaprådet desuden, at der også fokuseres på medarbejderens forståelse af handicap og viden om forskellige handicaps, for herved at reducere fordomme, misforståelser og tabuer. Med en oplyst baggrund er der bedre muligheder for at indgå i en mere ligeværdig dialog om behov og muligheder for støtte.

Handicaprådet står naturligvis til rådighed, såfremt der er spørgsmål til ovenstående.

Med venlig hilsen

Janne Sander
Formand for Handicaprådet i Københavns Kommune